

Van armoedig bos tot 'vruchtbare flat'

Een gevarieerd woud dat zichzelf sterk houdt en een keur aan lekkernijen voortbrengt. Drie 'bosboeren' en twaalf varkens zetten de eerste schreden.

WIEBEREN ELVERDINK

Tot een diepte van een centimeter of vijf perst een roodbruin varken zijn klamme snoet in de grond. Een pol gras moet het ontgelden. Door toedoen van het sonoor knorrende beest tuimelt de kluit met sprietten ondersteboven.

Heel even houdt het varken in - blijkbaar verbaasd over het resultaat van zijn eigen woelwerk - om zich meteen daarna op de volgende vierkante meter te richten.

Zo gaat het aan een stuk door, in het zogeheten robiniabos bij buurtschap Tronde, tussen Elsloo en Makkinga. Ooit bedoeld als lucratief productiebos voor hardhout, maar in onbruik geraakt en stilaan verworpen tot een onbegaanbare jungle, waar brandnetels en pitrus de dienst uitmaakten.

Uitmáákten, inderdaad. Want langzaam verandert de aanblik van het woudperceel. De komende jaren transformeert een deel van de armoedige woestijn in een gevarieerd voedselbos van eerst een hectare of tien, dat groenten, noten, bessen, paddenstoelen en meer voortbrengt.

Dat is althans het streven van 'bosboeren' Richard van Pelt, Marcel Sneek en Mariska Slot, verenigd in de stichting Boeren in het Bos in Ravenswoud. Ze worden gedreven door de ideologie om een ogenschijnlijk waardeloos productie-



Tussen de Tamworth-varkens vertellen 'bosboeren' Marcel Sneek (links) en Richard van Pelt over het voedselbos bij buurtschap Tronde. FOTO RENS HOYENGA

landschap maximaal en duurzaam - zonder voortdurende invloed van menselijk ingrijpen en al helemaal zonder bestrijdingsmiddelen - te benutten en te ontwikkelen. En ze zijn pioniers; op deze schaal bosboerde in Nederland nog niemand.

Zonder er zelf weet van te hebben, leveren de twaalf woelende varkens van het Tamworth-ras daaraan een cruciale eerste bijdrage.

De dieren zijn een jaar of twee geleden voor het eerst losgelaten op een ongeveer 2 hectare groot deel van het terrein. Ze maakten er korte metten met de onkruidzee en deden al wroetend nog iets belangrijks:

Waar varkens hadden gewroet, kwamen ruim 200 plantensoorten op

door het losmaken van de grond, schudden zij zaden wakker die tot dan toe nooit de kans hadden gekregen om te ontkiemen.

En met resultaat, zegt Van Pelt. Op de stukken die door de varkens nog ongemoeid waren gelaten bespeurden deskundigen maximaal 35 plan-

tensoorten. Waar de varkens hadden huisgehouden, waren dat er meer dan 200.

In aanvulling op de wroetactiviteiten, lieten de bosboeren het testgedeelte van 2 hectare begin dit jaar uitdunnen, zodat zonlicht meer invloed heeft op de bodem en de variatie aan begroeiing stimuleert.

Op een paar plaatsen richtten de initiatiefnemer met afzetlint proefvlakken in, die ze vorige week met verschillende zadenmengsels - kruiden, granen, knolgewassen, grassen - bestrooiden. Nu is het afwachten welke soorten het beste gedijen, stelt Van Pelt. „We willen een vegeta-

tie die zichzelf sterk houdt.”

Aankomend weekeinde enten de bosboeren verschillende paddenstoelsoorten - shiitakes en fluweelpootjes, bijvoorbeeld - op stammen en later dit jaar volgt de aanplant van verschillende bes- en notenbomen. Zo kan er op termijn op verschillende etages worden geoogst. „Een soort vruchtbaar flatgebouw”, noemt Sneek dat.

Al lerend en schavend aan hun concept breiden de bosboeren hun terrein de komende jaren uit over een steeds groter deel van het robiniabos van Tronde.

En de varkens, zij wroeten voort.